

Konkurs Przedmiotowy z Geografii

dla uczniów szkół podstawowych województwa kujawsko – pomorskiego

Etap szkolny – 10 października 2022 r.

Kod ucznia: _____

Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój zestaw jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy zawiera **11 stron i składa się z 20 zadań**. Jeżeli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku zgłoś ten fakt szkolnej komisji konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia zadań.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli się pomylisz, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. W trakcie konkursu obowiązuje zakaz korzystania z urządzeń telekomunikacyjnych oraz kalkulatorów.
8. Całkowity czas na wykonanie testu wynosi **60 minut**. **Po zapoznaniu się z instrukcją zostanie podany faktyczny czas rozpoczęcia i zakończenia pracy z arkuszem.**
9. Przy każdym zadaniu podano liczbę punktów, którą można uzyskać.

Zadanie 1. (0 – 7 p.)

Rozwiąż krzyżówkę wpisując nazwy własne obiektów geograficznych.

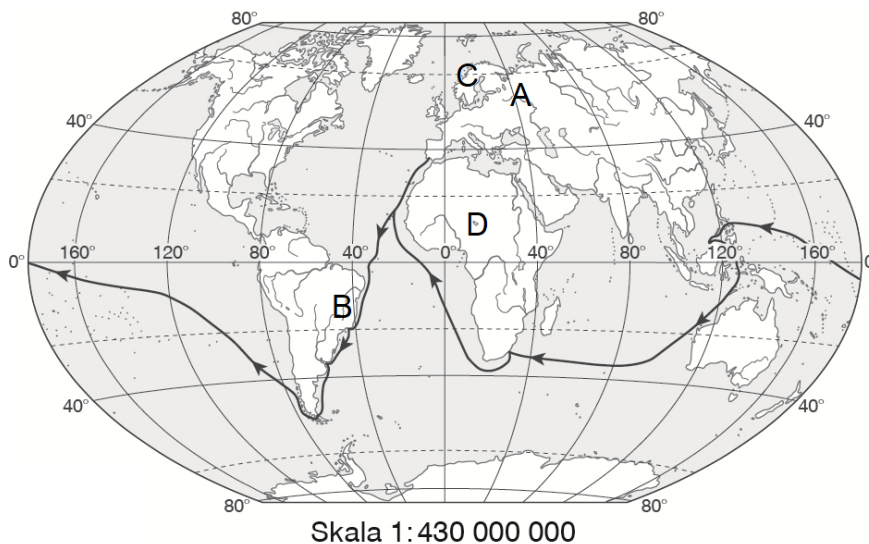
1.			K				
2.		O					
3.			N				
4.			K				
5.			U				
6.			R				
7.			S				

1. Obszary polarne wokół bieguna północnego.
2. Najdłuższa rzeka Europy.
3. Najdłuższa rzeka Europy Zachodniej.
4. Najgłębsze jezioro świata.
5. Kanał morski oddzielający Afrykę od Azji.
6. Pasma górskie na granicy Europy i Azji.
7. Cieśnina oddzielająca Europę od Azji.

Zadanie 2. (0 – 6 p.)

Na mapie literami A – D oznaczono wybrane obiekty geograficzne oraz trasę wyprawy Ferdynanda Magellana.

Na podstawie:
dłanauczyciela.pl

A – Uzupełnij luki w tabeli nazwami własnymi obiektów oznaczonych literami A - D.

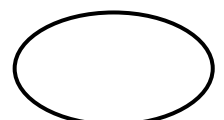
A - Nizina	B - Wyżyna	C - Pasma górskie	D - Kotlina

B – Policz i zapisz, ile razy wyprawa Magellana przekraczała Zwrotnik Koziorożca.

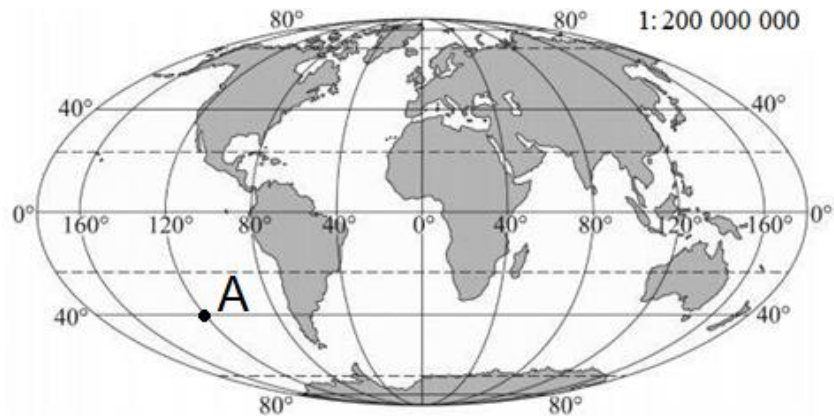
Odpowiedź: .....

C – Zapisz nazwę oceanu, po którym nie płynęły statki wyprawy Ferdynanda Magellana.

Odpowiedź: .....

Zadanie 3. (0 – 4 p.)

A – Z punktu A wyznacz strzałkami i opisz kierunki główne.

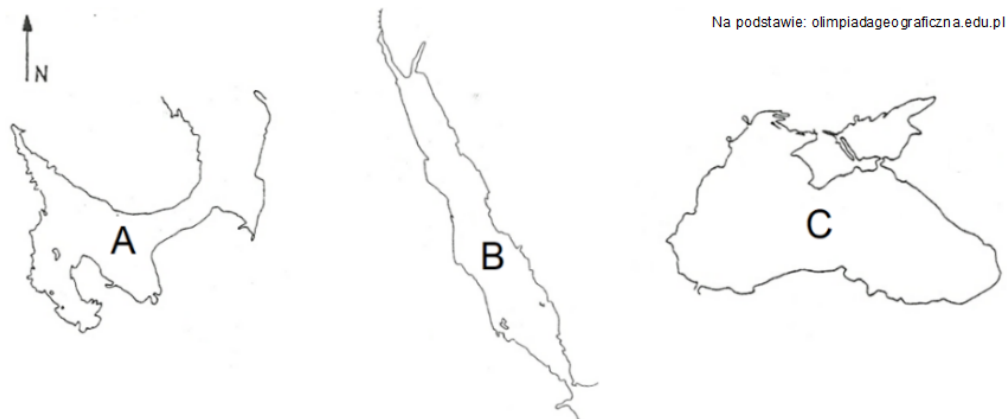
B – Zaznacz punkt B, który znajduje się na 40° długości geograficznej zachodniej i 80° szerokości geograficznej południowej.

C – Na podstawie położenia krańcowych punktów rozpoznaj kontynenty. Nazwy kontynentów zapisz w tabeli.

Kontynent	Północ kontynentu	Południe kontynentu
	Przylądek Biały 37°N	Przylądek Igielny 35°S
	Przylądek Północny 71°N	Przylądek Marroqui 36°N

Zadanie 4. (0 – 3 p.)

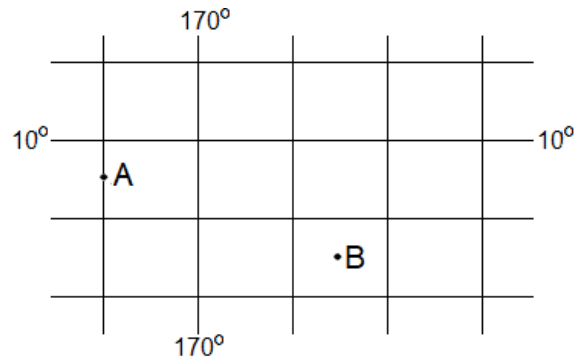
Poniżej przedstawiono sylwetki trzech mórz (bez zachowania skali). Do każdego morza dobierz sylwetkę i nazwę oceanu, którego jest częścią. Odpowiedzi zakreśl w tabeli.

Morze	Ocean	Sylwetka
Morze Białe	Atlantycki / Arktyczny / Indyjski / Spokojny	A / B / C
Morze Czarne	Atlantycki / Arktyczny / Indyjski / Spokojny	A / B / C
Morze Czerwone	Atlantycki / Arktyczny / Indyjski / Spokojny	A / B / C

Zadanie 5. (0 – 2 p.)

Na siatce kartograficznej zaznaczono położenie punktów A i B. Opisz co 10° brakujące wartości południków i równoleżników tak, aby punkty A i B znajdowały się na różnych półkulach (północnej, południowej, wschodniej, zachodniej).

Zadanie 6. (0 – 4 p.)

Na mapie zaznaczono położenie pięciu miast.

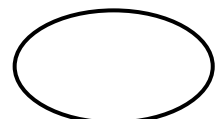
A – Oceń poniższe informacje. Przy zdaniach prawdziwych wpisz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

- Wszystkie wyróżnione miasta mają ten sam czas urzędowy. ....
- Miasta znajdują się w dwóch strefach czasowych. ....
- Czas słoneczny jest taki sam jak czas strefowy tylko w Zgorzelcu. ....

B – Oblicz, która godzina czasu słonecznego jest w Krakowie, kiedy Słońce góruje w Bydgoszczy.

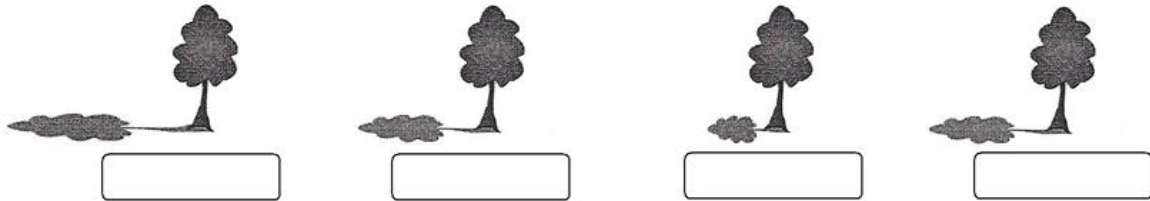
Obliczenia:

Odpowiedź: .....

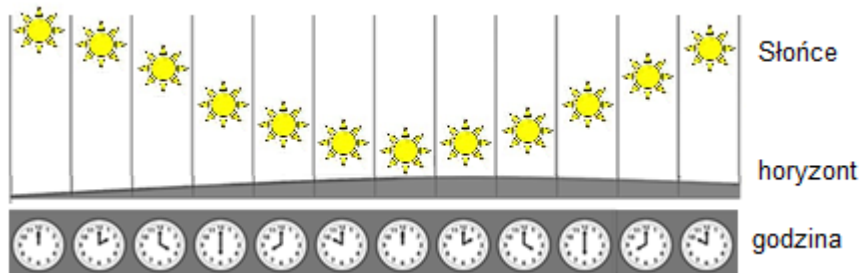
Zadanie 7. (0 – 4 p.)

Rysunki przedstawiają cień drzewa w pierwszych dniach kalendarzowych pór roku podczas górowania Słońca. Wpisz w ramki daty rozpoczynające kalendarzowe pory roku na półkuli północnej.

Zadanie 8. (0 – 3 p.)

Rozpoznaj zjawisko przedstawione na rysunku.

A – Zapisz pełną nazwę zjawiska: .....

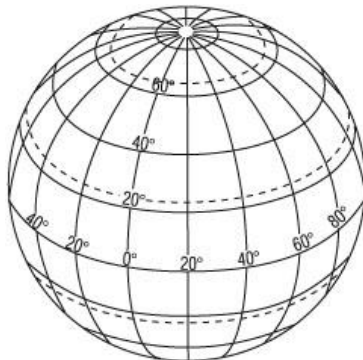
B – Wybierz odpowiedź A lub B i jej uzupełnienie 1 lub 2.

Przedstawione zjawisko jest konsekwencją ruchu:

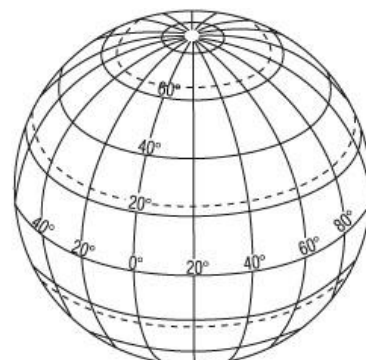
A	obrotowego Ziemi,	występuje	1	w podbiegunowych strefach oświetlenia Ziemi.
B	obiegowego Ziemi,		2	tylko na biegunie północnym i południowym.

Zadanie 9. (0 – 2 p.)

Zamaluj na siatce cały obszar kuli ziemskiej, który spełnia opisany poniżej warunek.

Można obserwować Gwiazdę Polarną na wysokości co najmniej 40° nad horyzontem.

Słońce tylko raz w roku góruje w zenicie.

Zadanie 10. (0 – 4 p.)

Uzupełnij schemat rozmieszczenia stref krajobrazowych na półkuli północnej. Do każdej strefy krajobrazowej dopisz nazwę strefy klimatycznej.

Strefy krajobrazowe: makia, sawanna, tajga, tundra.

Zadanie 11. (0 – 1 p.)

Wybierz odpowiedź. Która cecha jest wspólna dla obszarów tundry i tajgi?

- A – Są obszarami bezleśnymi.
- B – Mają długi okres wegetacji roślin.
- C – Występuje wieloletnia zmarzlina.
- D – Dominują gleby brunatne i bielcowe.

Zadanie 12. (0 – 2 p.)

Zdjęcie przedstawia pokrój drzewa, charakterystycznego dla rozległych obszarów porośniętych głównie trawami. Rośnie w strefie, gdzie występuje długa pora sucha, a temperatury powietrza przez cały rok są wysokie. Drzewo przystosowało się do przetrwania okresów suszy, gromadzi wodę w pniu i na ten czas zrzuca liście.

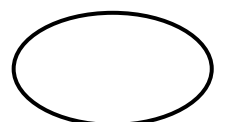
Zapisz nazwę gatunkową drzewa i nazwę strefy krajobrazowej, w której występuje.

<https://pl.wikipedia.org/>

Nazwa gatunkowa drzewa: .....

Nazwa strefy krajobrazowej: .....

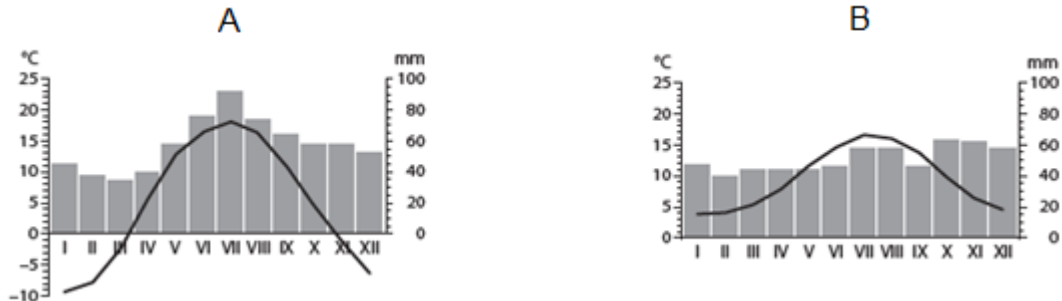

Zadanie 13. (0 – 5 p.)

Dokonaj analizy wykresów rocznego rozkładu temperatury powietrza i opadów na stacjach A i B położonych w strefie klimatów umiarkowanych.

Na podstawie: dlanauczyciela.pl

A – Uzasadnij twierdzenie, że obie stacje znajdują się na półkuli północnej.

Odpowiedź: .....

B – Oblicz roczną amplitudę temperatury powietrza na stacji A.

Obliczenia:

Odpowiedź: Roczna amplituda temperatury powietrza wynosi .....

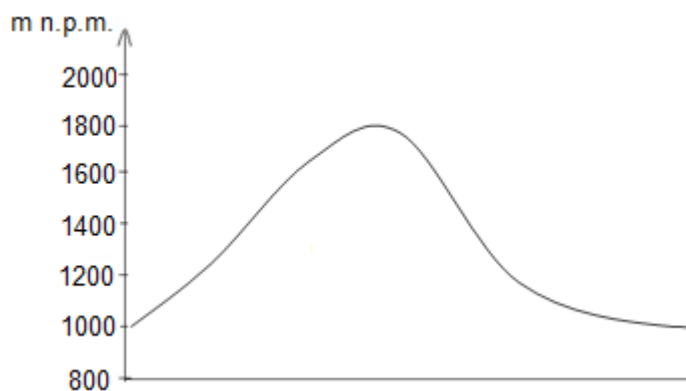
C – Oceń poniższe informacje. Przy zdaniach prawdziwych wpisz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

- Stacja A ma łagodniejszy klimat niż stacja B. ....
- Stacja A ma cechy klimatu kontynentalnego, a stacja B klimatu morskiego. ....

Zadanie 14. (0 – 2 p.)

Na podstawie zamieszczonego rysunku oblicz, jakiej temperatury powietrza może spodziewać się turysta na szczycie, jeśli u podnóża góry wynosi ona 3°C. Przyjmij, że temperatura powietrza zmienia się o 0,6 °C / 100 m wysokości.

Obliczenia:

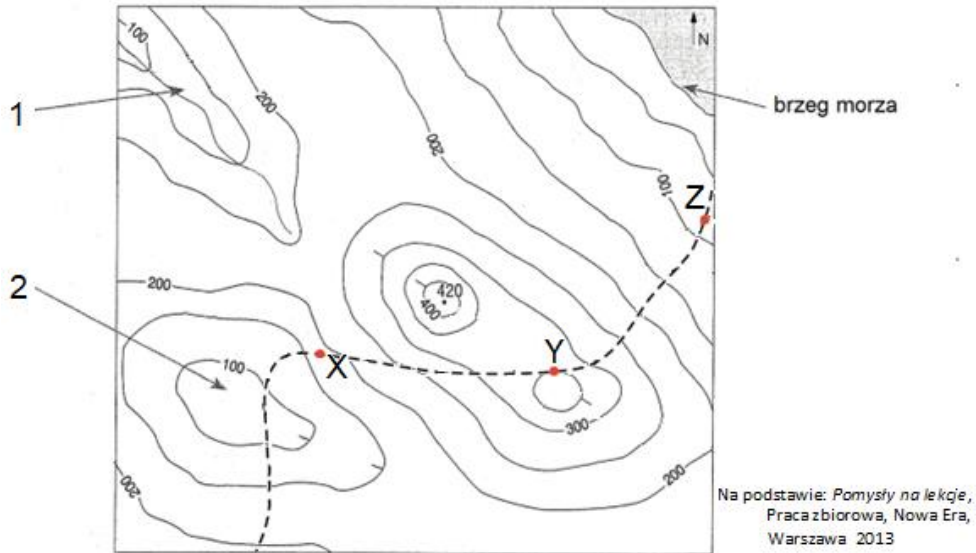
Odpowiedź: Temperatura powietrza na szczycie: .....

Zadanie 15. (0 – 6 p.)

Na rysunku poziomicy cyframi 1 i 2 wyróżniono formy terenu oraz przerywaną linią zaznaczono trasę, którą pokonał turysta. Na trasie wyróżniono punkty X, Y, Z.

A – Zapisz nazwy form terenu oznaczonych cyframi 1 i 2.

Odpowiedź: 1 - ..... 2 - .....

B – Odczytaj z rysunku poziomicy informacje i uzupełnij luki w zdaniach. Pamiętaj o zapisaniu wyników z jednostkami.

Najwyższy punkt na trasie leży na wysokości ..... Wysokość względna między punktami X i Y wynosi ..... Turysta ..... razy znajdował się na wysokości 150 m n.p.m. Pokonując trasę z punktu Y do punktu Z turysta poruszał się w kierunku .....

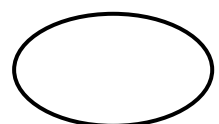
Zadanie 16. (0 – 3 p.)

Oblicz skalę mapy, na której szlak pieszy o rzeczywistej długości 6 km ma długość 20 cm. Skalę zapisz w tabeli w postaci liczbowej, mianowanej i liniowej.

Obliczenia:

Skala liczbowa	Skala mianowana	Podziałka liniowa

Zadanie 17. (0 – 4 p.)

Na mapie literą A wyróżniono jeden z pasów rzeźby terenu.

Na podstawie: E. Dudek, J. Wójcik, Geografia 3, Wydawnictwo Edukacyjne WIKING, Wrocław 2006

A – Zapisz nazwę pasa rzeźby oznaczonego literą A.

Odpowiedź: .....

B – Zlokalizuj podane krainy geograficzne, wpisz na mapę odpowiednie cyfry.

1 - Pojezierze Kaszubskie 2 - Nizina Północnopodlaska 3 - Kotlina Sandomierska

Zadanie 18. (0 – 3 p.)

Rozpoznaj na zdjęciu formę terenu. Zapisz jej nazwę oraz nazwę procesu, który doprowadził do jej powstania. Zapisz nazwę krainy geograficznej, dla której ta forma terenu jest charakterystyczna.

<https://pl.wikipedia.org/>

Odpowiedź:

nazwa formy terenu - .....

proces rzeźbotwórczy - .....

kraina geograficzna - .....

Zadanie 19. (0 – 2 p.)

Połącz w pary obiekty z procesami rzeźbotwórczymi, które doprowadziły do ich powstania.

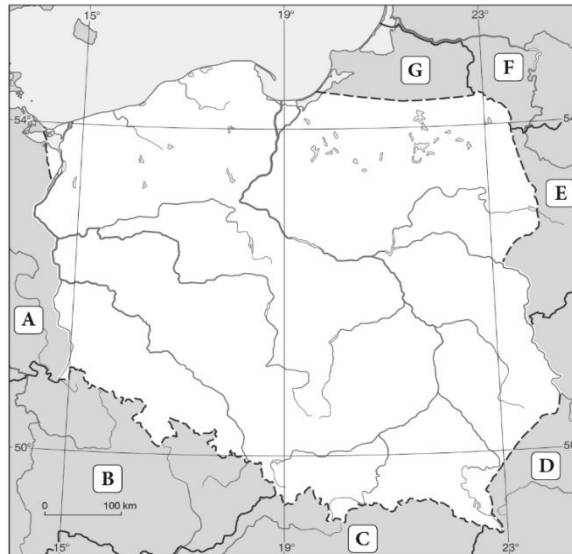
1.	Klif w Trzęsaczu	A.	działalność akumulacyjna morza
2.	Mierzeja Helska	B.	działalność akumulacyjna lodowca
3.	Wieżyca	C.	działalność akumulacyjna rzeki
4.	Żuławy Wiślane	D.	działalność erozyjna morza

Odpowiedź: 1 - ..... 2 - ..... 3 - ..... 4 - .....

Zadanie 20. (0 – 8 p.)

Na mapie literami A – G oznaczono państwa sąsiadujące z Polską.

Na podstawie: dlanauczyciela.pl

A – Podkreśl obiekty geograficzne położone w całości na terytorium Polski.

- Wolin   • Puszcza Białowieska   • Bug
- Uznam   • Zalew Szczeciński   • San

B – Wybierz odpowiedzi.

- Kraj ma dostęp do Morza Bałtyckiego i Zalewu Wiślanego.
A – Rosja,   B – Litwa,   C – Niemcy   D – Białoruś.
- Kraj zasobny w surowce mineralne i żyzne gleby (czarnoziemy).
A – Czechy,   B – Białoruś,   C – Ukraina,   D – Litwa.
- Kraj nizinny, bez dostępu do morza, z liczną mniejszością Polską w rejonie Grodna.
A – Czechy,   B – Białoruś,   C – Słowacja,   D – Litwa.
- Atrakcją turystyczną stolicy kraju są Hradczany, położone na brzegu Wełtawy.
A – Czechy,   B – Litwa,   C – Ukraina,   D – Słowacja.

C – Zapisz litery oraz nazwy tych państw, które mają większą powierzchnię i większą liczbę ludności niż nasz kraj.

Odpowiedź: .....

.....

Brudnopis